

Конкурсни зборник XVII/1

Зборник радова награђених учесника на
XVII Светосавском књижевном конкурсy

Народна библиотека „Његош” Књажевац
2009.

Конкурсни зборник XVII/1

зборник радова награђених учесника на XVII Светосавском
књижевном конкурсy

Издавач:

Народна библиотека „Његош” Књажевац

За издавача:

Владана Стојадиновић

Уредник:

Владана Стојадиновић

Ликовно-технички уредник:

Ненад Цорелъ

Тираж: 200 примерака

Штампа: Hart DOO Кнјажевац

ISBN 987-86-87537-03-3

XVII СВЕТОСАВСКИ КЊИЖЕВНИ КОНКУРС

Светосавски књижевни конкурс Народне библиотеке „Његош” Књажевац први пут је расписан новембра 1992. године. Идеја иницијатора конкурса била је да се у Књажевцу подстакне књижевно стваралаштво и подрже млади, али и сви други аутори који су се бавили писањем поезије. Поједини учесници овог конкурса, посебно аутори запажених радова, и касније су наставили да пишу и објављују поезију.

Током времена, Светосавски књижевни конкурс прерастао је просторне оквира књажевачке општине, па последњих неколико година на њему учествују аутори из читаве Србије (често и шире), а осим за поезију, расписује се и за област кратке прозне форме.

На XVII Светосавском књижевном конкурс, расписаном у децембру 2008, учествовало је 114 аутора – 58 из области поезије, 15 из области кратке прозне форме у конкуренцији одраслих аутора и 41 аутор у конкуренцији млађих од петнаест година. Као и у преходне две године, жири су чинили књажевачки књижевници Слободанка Станковић-Илић, Небојша Ђорђевић и Милијан Срејић. Жири је радио усаглашено, са устаљеним правилима неопходним за колективно одлучивање и високо постављеним критеријумима при чему је нарочито вредновао савремени израз и тематску свежину.

Организатор верује да је овај конкурс током протеклих седамнаест година дао културолошки до-

принос у Тимочкој крајини и шире, па је одлучио да
надаље објављује зборник састављен од радова које
је жири оценио као најуспешније.

Организатор

ФЛЕКСИБИЛНИЈА ИНТЕРАКЦИЈА ЈЕЗИКА И САДРЖАЈА

Жири Светосавског књижевног конкурса прегледао је све приспеле поетске и прозне радове учесника у селекцији одраслих и деце до петнаест година.

Понуђено поетско штиво старијих учесника, иако одраз деценијског стања српске поезије, које карактерише нижи експресивно–форматско–реторички ниво, односно слабије спровођење основних постулата ове књижевне дисциплине, видно је боље по квалитету него последњих година. Песме више нису најчешће писане у првом лицу, са приземном „љубавном”, као и религиозном и родољубивом тематиком, а које су чиниле слику великог културног пада, пада моралних вредности и слику тренутног националног интелектуалног просека, на кога су послењих година вршили негативан утицај, ратови, фолк (не) култура и поједини медији. Дobar број овогодишњих радова ослобођен је таквог баласта те најчешће има неомеђено, па и космополитско вредновање, које често излази из оквира појединачног и реалног, а остварује се у правцу општег, надреалног и имагинарног.

Ово се односи пре свега на двадесетак одабраних радова које је жири издвојио и који задовољавају горе поменуте основне критеријуме као и доследно спровођење теме.

Награђени радови припадају некој другој димензији у односу на просек, те на далеко квалитетнији и надахнутији начин од предходно поменутих

третирају емотивна, мисаона, драматична и социјална стања која карактеришу свакодневицу живљења, као и надреалну опсервацију, као тематску равнотежу спољашњег и унутрашњег света.

Прозни радови, односно кратке приче одраслих учесника, такође су за степеницу више по квалитету у односу на претходне године, јер интегритет исказаног подразумева флесибилнију интеракцију језика и садржаја. Већина понуђених прича, по дужини не прелази задати оквир, те у старту задовољава основни услов у распису конкурса. Награђени у овој категорији, стилски и тематски избегавају замке анахронизма, те остварују заокружену целину у којој исказују онострану и онострану констелацију са језиком, тематски и садржајно.

Већ неколико година, пријатно изненађење у обе књижевне области су деца до петнаест година. Већина основаца су испунила основне тематско-форматске захтеве, што осликава добар педагошки рад у појединим срединама. Претпрошле године најбоље радове имала су деца из Равног Тополовца (Војводина), Сврљига и Сокобање, прошле деца из Белог Потока, код Београда, а ове године то су ученици из Димитровграда, Равног Тополовца и Сврљига.

Неки од њих показали су, чак, техничку разноврсност и пун индивидуални израз.

Небојша Ђорђевић

**Награђени радови из
области поезије**

За савремену песму чврсте конструкције, писану критичким тоном Владан Максић из Озрена код Горњег Милановца освојио је прву награду. „Лажни бог” је глобална метафора, а њеним честим апострофирањем песник „звони на узбуну”, пишући о савременом свету у којем је све лажно. Песник ипак показује наду да то не може вечито да траје, јер „лажни бог не може без човека”.

Лажни бог

Лажни бог
вежба свој нови осмех
у искривљеном огледалу света.
Лажни бог
продаје пакете среће у врхунској амбалажи
уз попуст ако наручите одмах.
Лажни бог
пропагира неопходност такмичења
и победе по сваку цену.
Лажни бог
има нашминкане одреде смрти
и тим адвоката који тврди да то није истина.
Лажни бог
шаље псе несреће
тамо где су лавовима греха врата залупили.
Лажни бог
је онај ког смо сви ми помало служили
пре него што је закуцао велике ексере
у наша стопала.
Лажни бог
обара логику
и проповеда мирење са судбином.
Лажни бог
има слуге у храмовима свих вера,

обично најгласније.
Лажни бог
успоставља нове вредности,
законе, времена и срамоте.
Лажни бог
је себични тумор у телу Живота
који дегенерише идеју лепог.
Лажни бог
шапуће младима:
„Све што чиниш неће променити свет.”
Лажни бог
тврди да су сви Цигани лопови,
сви песници лудаци
и све лепе жене курве.
Лажни бог
је пребогат да би имао само једну личност.
Лажни бог
уме и да пузи
ако је то једини начин да оствари намере.
Лажни бог
воли круне, прстење, одликовања и сертификате.
Лажни бог
унапређује да би уназadio.
Лажни бог
скупља прилоге за жртве пожара који је подметнуо.
Лажни бог
запљускује тропска острва киселим кишама
из Пандорине кутије од чистог плутонијума.
Лажни бог
финансира покрете бунтовника
против његовог лажног божанства.
Лажни бог
слави правичност и толеранцију,
али га одаје крвав траг који оставља за собом.

Лажни бог
презире радозналост, јер зна да му време истиче.
Лажни бог
типује на слабости, навике и предрасуде.
Лажни бог
постаје превише очигледан да би био одржив.
Лажни бог
не може без човека.
Човек може без лажног бога
само ако се
не пробуди прекасно.

Илија Степановић из Крагујевца освојио је другу награду за друштвено актуелну песму „Потоп” која представља горко прецизну слику наше стварности.

Потоп

Време је за потоп
Због ножа у срцу дечака
Улица умазаних крвљу и семеном
Навуци облаке нек покрију
Шприцеве испод вртешки и тобогана
Коњи су узјахани
Време је
Они долазе
Мачеви исукани за сечу
Женоубица, варалица, бизнисмена
И нас простих
Девојчице у телима жена
Не могу саставити колена
Омладинци бистре политику
Седећи у сопственом избљувку
Бусајући се због нечега
Што нису сигурни да постоји
Кесе лепршају ко заставе
Заставе на крилима паклених птица
На предизборним скуповима
На сахранама великана
У башти гомила пластичних флаша
На брегу тона челика и бетона
За израду разних полигона
Боже пусти воду
Док не слегне муљ
И не опере што се опрати да
Но кога да нађеш
Да начини барку

За интимистички рефлексивну песму „Армагедон” трећу награду освојила је Елизабета Георгиев из Смиловаца код Димитровграда. Иако је песма налик унутрашњем монологу, она није искључиво лична, већ тематски и мисаоно достиже ниво општости.

Армагедон Кључарка добра и зла

Данас свирам још један сан.
Пужеви нота миле по магловитој соби,
Крију се иза столице за љуљање,
Љуљају се са одбеглим вриском улице,
Кикоћу се са старом сликом моје баке.
Добро и зло играју валцер,
Добро и зло плешу на киши,
Добро и зло ђускају уз сузе.
Добро, и зло, и ја...

Упорно свирам још један сан,
Довољно дивља да га и одиграм,
Али плаше ме ваше очи,
Укочене као очи хијене,
Крви жељне,
Патње жељне
Оне ме кидају на црну и белу ЈА.
Зажмурите макар на трен
Да снажније шчепам сан у последњој
рупи моје флауте,
Да га сакријем у цев времена
И дозволим му да снено снива...
Немојте да опет плачем,
Сузе пеку већ опрљене дане
И јуче, и прекјуче, и пре много дана...

Хватам још један ваш поглед,
Није сунце. Ни месечина није,
Више је облак иза шипражја ноћи.
Тим истим погледом голицате моје
прсте
Док свирам...
Немијте ми узети прсте!
Са њима свирам флауту,
Флауту свих мојих прошлих и будућих
снова
И сенки, и нада.

Музика се роди и умре
Са мојим уздахом
И тада оживим.
Немојте ми узети прсте!
Не узимајте ми ни уздах
Изгубићу се као сеновит трен
Нестаћу са последњом нотом
Тужна, сама и...
Нестаћу ја
Кротитељка добра и зла,
Кључарка ружичастих снова и
кошмара-буздована!
А припадам бићу,
Које се ваљда зове човек
И понекад само дозволим себи
Да сам ДАНАС човек.
И понекад само
Када се сруши још један залутали
поглед
И када око постане постеља за наде
Уђем у одају слутњи,
Седнем у ћоше и чекам...

Чекам ветар-лахор и олују,
Чекам сунце-зрачак и зрак
Чекам облак-облачак и облацину,
Чекам себе НОВУ да се поново
упознам.
Хеј око, па где си?!
Како је твоја зена?
Слушају ли те трепавице?
Намигујеш ли, хеј, око?!
Пораћам још коју глупост,
А ви ми се смејете, зловољно церекате...
Ма срам вас било душевадитељи,
Тугокротитељи,
Срећогазитељи!
Срам вас седих власи!
Ослањам се на сенке,
Чешкам споредне душе и изгубљена
срца,
Свирам флауту снова,
И понекад само када сам човек
И сама засањам...

За себе сам пророк, пророчица
С времена на време мрав
Сићушан, црн, брз, лукав,
Упоран, нејак, увек спретан,
Враголасто храбар и никад јак
Мрав.
А ви, не узимајте ми прсте
Па ипак сам човек. Ваљда...

Јовану Д. Петровићу из Петровца на Млави
жири је доделио похвалу за поетски кроки друштве-
не збиље у песми „Гавран”.

Гавран

нема сврхе трошити време простор и очекивања
све си црњи мој гавране свепамтећа птицо
бојеви и похаре куле и стратишта
твоја су луда болесна птичја машта
нико у твоје бројанице веровати неће
нити проса теби овим пољем боловим просути

него у кануре димне у облаке и висине
без еха и одзива скончај твоје постеле
и твоје очи мислеће у звездана постоља
макар мало светлости моме трагу приметном
од недрага и немила поврати
нема нама братства међ душама закрвљеним

За оригиналан поетски израз у песми „Undo amin или тако нешто” похвалу је добио Немања Савић из Зрењанина.

Undo amin или тако нешто

Рекао сам жени
да иде на било какав курс
да усаврши било шта
имам доста дилетантизма и без ње
ипак рекох јој
немој да те ишта обесхрабри
чак ни неуспех
имаћеш бар алиби
кад реч КУРС
погрешно прочиташ

Познајем све сегменте
и то из више углова
нарочито законе инерције и гравитације
јеби га рекох у себи
и то ми је неки правник

Глупљи сам него што мислите
срећом
ваше мишљење
нама званичан карактер

Има сијасет начина
Да се ова песма приведе намени
Међутим ово није тај
Начин

Оригинално графичко решење
овде је требало Delete

али је улетело copy paste
Оригинално графичко решење
овде је требало Delete
али је улетело copy paste

А онда су се појавили солитери
имао сам идеју шта са њима
сад више немам

У сваком случају себи сам дорастао
Кад добијем поруку
„ево ме у самици”
никад не знам
да ли је поштиљалац
у затвору или усред љубавног чина

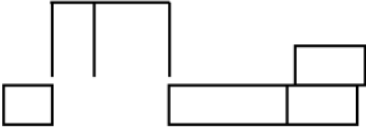
Човече овај град нема ни властито гласило
ево му га

Добар дан

Не заливам цвеће
а оно и даље расте
на властиту одговорност

Вода је потребнија мени
него ја њој
ово је ионако алиби за коментар критичара
да је песма разводњена

Очигледан утицај урбаниста на поезију

(ипак знам шта са солитерима)

Има ли негде у браку опција
UNDO

Одавно не водим дете у вртић
никад не знам треба ли тамо и да останем

Сусрећем децу
с плебисцитом уместо цуцле
која случајне пролазнике гађају родитељима
и која су срећно допутоовала
за инат
и децу која не познају учестали глагол
иако су из вукојебине

Наложио сам пећ
коначно пасторала изједначује
у четрнаестој строфи

Мене је бар лако
Научити памети
Треба ми само дати
Да читам сопствене књиге

Драги читаоци
време је да узајанмо честитамо
на мазохизму

Одлично
ако не разумете смисао ових стихова
мања ми је одговорност
знам опште место
али решавам проблем незапослености
рецимо критичара

уосталом зашто бих читао књиге
кад за те паре
купим писца

Ово је повест о сурогат литератури
па сад ви видите
у шта сте се увалили

Подмећем своја јаја
тамо где нико неће главу
срећом нико не зна да су кукавичја

Веровали или не
није крај
ко је доконији
и ко ће дуже да издржи
ви или ја
ааа?
ааа? (друга верзија са умошењем у фацу)

Добар дан
имам осећај да осам ово већ доживео

вредна посвета статистици
89. стих

ипак је оно био 90.
статистичка грешка

ОН је још увек заменица
свакако боље него да постане заменик
Амин

Драгослав Гале Стевановић из Ниша похваљен
је за савремени стилски израз у песми „Молитва за
сан”.

Молитва за сан

Закључам пет пута
истину
обећам да нећу
и опет проговорим

Сваким прстом покажем
на себе
Преварим срце
И оно сиђе у камен
бачен у непроход

Откуд у руке

Није ваљда
цвет и гром и сан
заточен
чекао мој грех

Ако јесте
нека га непроходу

**Награђени радови
за област кратке
прозне форме**

За причу која асоцира на хаибуне, али на „наш начин”, под насловом „The Harvest” прву награду је добио Бранислав В. Бранковић из Зајечара. Ова кратка прича садржи импресију остварену комбиновањем прозног и поетског израза, при чему су поетски елементи добро уклопљени у средину прозног текста, па све предствља логичну и складу целину.

The Harvest

Свако гледање Ван Гогових слика са мотивима **житних поља** и жетве враћа ме у један давни дан из детињства, дан који сам провео са жетварима и жетваркама. Њива на средини села, мало понад куће, њених власника. Међу жетеоцима су и моја баба и мајка. Све изгледа као у једној мојој песми, написаној под видним утицајем Хомеровог описа жетве у Илијади (а и као на помињаним сликама Ван Гогa): **Жетвари / И жетварке / Оштрим срповима / Одсецају / Високе / Стабљике жита // По браздама / Руковети / Густо падају // Сламним ужетима / Везаће их / У чврсте / Снопове.**

Оно што је у овоме помало необично, и посебно занимљиво, јесте чињеница да у мојој свести тај дан још увек траје сваки пут када га се присетим. Као да никако не може да се заврши. Као да ћу се вечито шеткати од једног до другог жетвара, од хладовине до припеклице.

А, заправо, а то је још занимљивије, стичем утисак да, можда, није ни било тог дана и те жетве, да је све то само плод моје маште. Или, пак, неки сан, сан који сам давно почео да сањам, и који се непрекидно понавља. Чак и док сам будан.

Слободан Стоиљковић из Прокупља освојио је другу награду за стилски и језички квалитетну причу „Човек и мува”, у којој читаоца упућује на размишљање о величини и моћи човека, али и о људској ништавности у односу на Свевишњег.

Човек и мува

Данима сам је погледом тражио, сваку тамну мрљу на зидовима прстима опипавао, завиривао у сваки кутак собе, премештао узалуд ствари с једног места на друго, с убрусима у рукама махао као крилима да је из њеног скровишта истерам. Она из њега не излази, чека оно време, после ручка, кад ме дремеж одведе до кревета. Тад долети и безобзирно зујећи кружи око моје главе, слеће ми на образе, завлачи се у ушне шкољке. Ја махнем руком, она узлети па се после неколико тренутака врати и у бришућем лету овлаш ми дотакне очни капак, па као да ме зачикује, слети ми на чело. Док млатарам рукама да је отерам - отерам и сан. Устанем - ње нема.

Стављам тацну с коцком шећера на сто, седим привидно миран, а напет, и чекам...

Три дана чекам у заседи... Као да је прозрела моју намеру, одолева искушењу. И кад сам помислио да устанем, да дигнем руке од лова, долеће и, меко као сан, спушта се на тацну. Хитро замахнем шаком. Понета ваздушним таласом узлеће, удара у длан, прсти се склапају у песницу...

Не осећам, али слутим да стоји претрашена и дрхтури. Тек кад смири треперење срца почеће да лута мрачном пећином забрављене шаке тражећи излаз. Кад се увери да га нема, почеће да моли, да преклиње, да очајава, да псује све и свакога, своју злу

судбину, да проклиње топлоту собе која ју је из обамрлости, у сред зиме, пробудила. А кад спласне бес и ишчили и последња нада, клонуће духом и помириће се са усудом. Замишљам је како склопљеним длановима предњим паром ногу моли Бога да јој опрости грехе, вољне и невољне, које је у свом животу учинила. Нисам сигуран да ће у њих урачунати и оне мени учињене.

Сад кад је имам заробљену, размишљам шта да јој радим. Могу да стиснем песницу, згњечим је и наплатим јој за сва буђења и нервирања. Могу само да јој ишчупам крила, да је обогатим и оставим да се до краја живота злопати. Могу да је бацим у клозетску шољу и пустим да је однесе водени слап. Могу да одем до прозора, отворим га, расклопим прсте и избацим је у мразну зимску ноћ. Могу да је држим тако заробљену у тами читаву њену вечност да дрхтури и чека оно најгоре. А могу, великодушно, само да отворим шаку, ослободим је и препустим да живи као до сада, да је носи судбина коју јој је, као и свима, одредио Онај изнад нас...

Најједном, као плима, заплавило ме необично, неизрециво, до тада ми непознато, задовољство и осећање снаге и моћи; сазнање да и ја одлучујем о нечијем животу, да и ја одлучујем о нечијој судбини, да сам и ја нечији Бог.

Метафору живота остварену кроз персонификацију прозора приказала је у причи „Прозор” Марија Недељковић из Зајечара и тако освојила трећу награду.

Прозор

Чудан неки прозор. Као да говори. Од дрвета је, беле боје. Често се отвара.

Тај прозор воли кишу. Некако је усамљен, али ужива јер гледа ка божанственој реци, чудној и мистериозној шуми, старој клупи.

Повремено посматра људе који ту пролазе. Неки одмарају на тој клупи. Жели са њима да разговара, али они не обраћају пуно пажње на њега. Воли кишу, јер тада нико не може да види да он са њом плаче.

Рођен је када је снег био до колена. Био је млад и уплашен. Али је кућа била поносна на тај прозор. Био је прелеп, светао. Капци су му били посебно лепи.

Како су године пролазиле, он је пропадао. Бивао је усамљенији, али и опуштенији. Капке више није имао. Није имало шта да га загреје, да га сакрије кад се уплаши. Био је празан. Бледео је.

И последњег тренутка његовог живота, падала је киша. Волео је то. Није желео сунце, јер би оно обасјало његово тужно лице, његове огреботине, његов умор. Уживао је у тој киши, уживао је у свом крају. Јер... био је то чудан прозор.

За израз близак народном језику у краткој причи „Потказивач” похвалу је добио Стамен Миловановић из Ниша.

Потказивач

Волим да попијем, да добро, добро пиће потегнем. Волим отровницу, то је необорива чињеница. Живана не воли оно што ја волим. И то је доказана истина. Брани ми и сикће на мене кад год осети да сам ражену сламку завлачио у буре, али никада подрумска врата пред својим домаћином не закључава. И то је чињеница. Ја јој увек обећам да нећу никада више буре ни да омиришем, па, ипак, искористим сваку прилику кад Живана изађе у село, или се неким подужим послом у кући заузме да... А она увек зна, иако се после, наждерем белог лука и не прилазим јој. Не улази у подрум, не проверава врага, ни чеп на бурету, а зна као да је у боб гледала. Још док сам на кућном прагу почне да ме грди и проклиње. Почео сам, Бога ми, озбиљно да верујем да ми је жена видовита. Подрумска врата под кућом заклоњена од туђих погледа, ни из комшилука се не виде, да би ме они... А зна. Шта могу; трчим и ћутим. Правдање код Живане не помаже, а крив сам брате, не могу да кажем да нисам. И то је чињеница...

Ономад, Живана се спремала да иде на вашар у паланку. Ја сам се, у штали, мајао око марве и унапред се радовао што ћу до вечери бити сам. Звиркам сваки час кроз врата да видим кад ће да крене. Видим је, силази низ басамаке и носи мачора у руци. Неће ваљда, и њега на вашар, мислим и смејуљим се. Она зађе под терасу, отвори подрумска врата, провери по-

гледом да ли је ко случајно гледа, па кад се увери да је сама, пусти мачора унутра, и затвори их...

Е, тог тренутка сам се открио како је Живана постала видовита. Просто, брате; увек га, пре мене, однесе у подрум, па кад мачор утрчи у кућу, она зна да сам опет раженом сламком мерио дубину пића у бурету, јер он увек крај мене стругне кад подрумска врата отворим. Ја сам, наиван, мислио да он у њему, као и сваки домаћински мачор, мишеве лови, а он ме, проклетник...

Душан Мијајловић Адски из Ниша похвалу је добио за занимљив приступ несвакидашњој теми у причи „Ноћ пуног месеца”.

Ноћ пуног месеца

Кад је умрла Јордана, жена последњег ковача у селу, пронео се глас да се шестог дана по сахрани, подвампирила. Наводно, ноћу су је виђали на белом, неоседланом и непоткованом коњу. Ником није било јасно зашто су наглашавали оно – непоткованом коњу. Неоседлан коњ се и да приметити, али ко ће, и то ноћу, приметити да ли је коњ поткован или не?

Ковач у помоћ није позвао попа Тодора. Кола-ле су приче да је свештеник згрешио са ковачевом женом, и да их је лично преварени муж затекао на делу. Вероватно је због тога, ковач Радослав у помоћ позвао Косту видара. Михајло, звани, Михајло При-зетко, случајно је те ноћи, пуног месеца, био сведок необичног догађаја, а који ће га натерати у вечити бег.

Коста се зауставио крај најсвежије хумке. Из десног унутрашњег џепа, свог олињалог капута из-вадио је дрвену зделу, а из левог венчић белог лука. Одмах је дрвену зделу спустио на хумку, а потом је у њу сипао воду из дулека. Од главица белог лука на-правио је крст на још увек влажној земљи. Михајло се у једном тренутку запитао, да ли је видар у срод-ству са вилом или са ђаволом. Коста је потом завукао руку у унутрашњи џеп свог капута и извадио змију. Вештим покретом, од једне змије направио је две, а потом од оне две половине, крст. Гроб су сада кра-сила два крста, крст од змије и крст од главица бе-лог лука. Последњи ковач у селу изненада се појавио

крај Косте. Михајло се тада сасвим утишао. Видео је да муж покојне Јордане у руци носи колац, и то га је јако забринуло. Кад је Коста однекуд извукао рог марве, и у њега дунуо, изнад Михајлове главе пролетео је слепи миш. То је толико пренеразило Михајла да се дао у бег. Показаће се, вечити.

Прича се, да Михајло још увек бежи.... од кога... свако има своју причу.

**Награђени радови
из области поезије у
конкурвенцији млађих
од петнаест година**

Петра Костић, ученица VIII разреда ОШ „Добра Стамболић” из Сврљига, освојила је прву награду за интелигентно конципирану, духовиту песму „Ноћас у подне”, у којој је показала способност да игром речи немогуће претвори у могуће.

Ноћас у подне

Самопослуге ће се рекламирати
поклањајући уз сваки артикал
по три новчића.
Деца из срећних породица биће
упућена у сиротишта,
слонови ће причати вицеве о људима,
Америка ће Русији објавити мир,
појавиће се први јесењи нарциси,
кад лишће опадне.
Голубови ће гањати мачке
по градским трговима,
прасад ће бити виђена
где лети изнад Београда.
Девојке се у бикинију
излажу месечини.
Песме књижевника доспевају
на топ листе.
Мртви ће тихо
сахрањивати живе.
Ноћас.

Тања Илић, ученица VIII разреда, члан је Песничке радионице Народне библиотеке „Детко Петров” из Димитровграда. За доследно спроведен везани стих и оригиналан тематски приступ у песми „Шапат маслине” освојила је другу награду.

Шапат маслине

Шапат маслине старе се чује,
Свете и мудре речи она збори
И говор њен светом одјекује
Да живети у миру треба, она говори.

И на крилима вечне слоге и доброте,
Проносе се речи велике и славне,
Што лепотом својом опијају и кроте
И сећања носе на тренутке давне.

Оне носе ореол славља, ореол части
И значе радост, срећу, живот и снове,
Зажмури, чуј их, осети укус сласти
И пусти их морима мисли нека плове...

Да сви их осете и чују и да сви знају
Да треба да праштају, живе и воле,
Да узимају, али и део себе да дају,
Да живе у миру и да се моле.

Јер слога и мир даће им вољу
И даће им радост, и снагу, и жељу
Да граде будућност лепшу и бољу
Живећи срећни у здрављу и весељу.

Маслина стара тка причу своју
Шапуће стално и таласе мири,
Послушај је, нађи мудру реч коју
Па с њеним шапатом и ти љубав шири.

Јована Дикић, ученица V разреда ОШ „Добрила Стамболић” из Сврљига, свесна социјалног статуса и животних проблема родитеља, у горком тону, али са пуно љубави написала је песму „Посвећено мом оцу” и освојила трећу награду.

Посвећено мом оцу

Уморан живот од стварања коре хлеба
И његов поглед челичног бића
Пловиће та дуга прича
Океаном претешког живота и жеља
Руке уснеле од дизања тешког терета,
Леђа савила се од терета
Других њему битних бића
Он сузу пустити неће.
Али, у дубини његових кристалних очију
Сећања навиру:
Брдовита поља, сумње душе
И дубок бунар патње без дна.
Кад год угледам њега,
Нека приврженост тера ме
Да га пољубим и чврсто загрлим,
Јер он је ипак мој тата.
Свићу пусте зоре
Зоре које он никад пропустити неће,
Зоре дугог рада и напрезања.
Дуге године разочарења
Оставиле су траг на његовом лицу сиромаша
Коса је оседела од силног ветра беде
Који не престаје да дува,
кости његове премрзле су од мраза горчине
А он живи такав живот и ниједну реч

Жаљења не проговара, не уздише
Бори се сиромах, издржљив је он.
На савести носи три бића.
Опет зора он мора поћи на пут
Зарађивати хлеба.
Замагљених очију прогребљен зуре,
Не сме да касни.

Маја Димитров, ученица VII разреда, члан Песничке радионице Народне библиотеке „Детко Петров” из Димитровграда, освојила је похвалу жирија за испољену дечју радозналост и ведрину у песми „Зашто”.

Зашто

Зашто мајмун има реп?
Зашто је слепи миш слеп?
Зашто девет месеци маме носе своје бебе ?
Зашто мачка и преде и гребе?
Питања која падају на памет деци,
А ти одговор нађи, испеци, па ми онда реци!
Зашто лукави лисац лукаво гледа док једе?
Зашто у хладној пећини живе и мале меде?
Зашто вук мрзи друге животиње?
Зашто међу људима има љубоморе?
Зашто сунце излази на исток,
А не на југ ил’ неку другу страну?
Зашто сви брбљиви папагаји
Имају страшну говорну ману?
Питам вас још зашто људи мирно не лете,
Већ стално једни другима из ваздуха прете?
Зашто постоји мржња,
Лоше мисли зашто постоје?
Па се сви тога лошег баш много боје.
Волела бих да одговор на сва дечја питања
Буду обучени у радосна скитања
По свету маште
И да све тајне баште овог света
Буду посејане осмесима сваког детета.

За изражену духовитост у песми „Пубертет”, жири је похвалио Славици Јовановић, ученицу VIII разреда, члану Песничке радионице ОШ „Алекса Шантић” из Равног Тополовца.

Пубертет

Пубертет је чудна ствар
У глави ми прави дар - мар.
Последњих дана сам одлучила
Да се испишем из школе, јер ми се смучила.
У школи је досада права
Од свих предмета ме боли глава.
Збуњеност је појава честа
Деси се да одем на супротна места.
Мама ми каже «Купи две векне хлеба»
А ја одем тамо где не треба.
Странац ме пита где је пошта,
А ја му брбљам још много штошта.
Ето тако изгледа мој хаос,
Једва сам и ово саставила, 'ајд ћаос.

Јелена Беловић, ученица VIII разреда и члан Песничке радионице ОШ „Алекса Шантић” из Равног Тополовца, освојила је похвалу жирија за испољену довитљивост у песми „Пушкице”.

Пушкице

У нашој школи све генерације
сазнале су за нове препис - комбинације.
Од тада за нас књига не постоји,
јер у перници непроваљена резерва стоји.

Разне оловке, папирићи и брише
прави су спас за нас,
јер тада причамо тише,
а контролни завршавамо за час.

**Награђени радови из области
кратке прозне форме у
конкуренцији млађих од
петнаест година**

Анђела Арсенов, ученица IV разреда и члан Песничке радионице Народне библиотеке „Детко Петров” из Димитровграда, освојила је прву награду за причу са метафоричним значењем и универзалном поруком о важности остварења сна.

Прича о једној лопти

У излогу једне продавнице стајала је лопта. Била је то прелепа, шарена лопта која је својом лепотом мамила погледе пролазника, посебно деце. Лопта је била много скупа и због тога је нико није купио. Она је сваког дана желела да бар једном полети у небо. Пошто није имала свог газду који би је шутнуо или играо се с њом, то је било немогуће. Једне вечери продавац је раније отишао кући. Два позната лопова су случајно пролазили улицом, где је у великом осветљеном излогу стајала тужна лопта. Они су погледали продавницу, шетали око, обили је и опљачкали. Све лепе ствари су узели. Уплашена у великој врећи, лопта је ипак била срећна што је коначно напустила излог продавнице. Иако је лопта била лепа, газда лопова ју је незаинтересовано погледао и шутнуо снажно, најснажније што може. Летела је лопта срећна, пресрећна са највећим осмехом на лицу. Коначно је остварила сан - да додирне небо.

Али, кад је слетела на земљу пала је на бодље неке оgrade и полако испустила своју лоптећу душу. Међутим, није заспала тужно као обичне лопте, него са срећом на лоптастом лицу због испуњеног сна.

За јасну, сажету, интелигентну причу са дозом духовитости, под насловом „Булевар сломљених снова” другу награду је добио Жељко Костић, ученик VI разреда ОШ „Добрила Стамболић” из Сврљига.

Булевар сломљених снова

Ноћас сам у сну шетао неким булеваром. Поглед ми је стално застајао на екранима, који су се налазили на зидовима. На њима су били разни филмови који су после одређеног времена пуцали. Посебно сам застао код филма са боксером. Много ме је подсећао на један мој сан. Да, то је био мој сан. Тачно, то сам сањао пре неколико недеља. Тај сан је нестао. Наставио сам даље. Изнад сваког филма било је уписано неко име. Изнад оног мог сна било је моје. Било је пуно снова. Сваки је био занимљив на неки начин. На булевару су биле неке плаво-црвене плочице. Формирале су нека слова. Попео сам се на неке мердевине и прочитао шта пише. Писало је: „Boulevard of broken dreams». То значи „Булевар сломљених снова».

Пошто сам увидео да постоји овакав булевар нисам сигуран да бих желео да следећи пут сањам да се налазим у „Авенији ноћних мора».

Ивана Вушковић, ученица IV разреда ОШ „Дубрава” из Књажевца, освојила је трећу награду за кратку причу „Јесен” са нетипичним прилазом теми и јасном персонификацијом јесени.

Јесен

Било је вече. Легла сам, склопила очи и веома брзо заспала. Нашла сам се у дворишту у којем је била једна жена. Стајала је у лишћу и гледала унаоколо. Коса јој је била златне боје као да је од опалог лишћа. И док се њена златна коса вијорила на ветру, сиви облаци су се спојили и почела је да пада киша. Ја сам и даље гледала и дивила се. Њена хаљина од класја била је предивна. У руци је држала тек убрано грозђе и понудила га мени. Са великом радошћу сам прихватила. Јела сам слатко грозђе и гледала њену круну од златног лишћа. Хтела сам да јој се приближим, али чим сам направила први корак угазила сам у бару.

Пробудила сам се. Отворила очи и погледала унаоколо, али ње није било у мојој кући. Био је то само сан, помислила сам.

Када сам погледала кроз прозор, видела сам њену косу како лепрша на ветру. Тада сам схватила да је она стварно била ту, па сам је назвала Јесен.

Похвалу жирија за посебан стилски израз и језичко богатство у причи „Моћ говора” освојила је Кристина Ранђеловић, ученица VIII разреда ОШ „Добрила Стамболић” из Сврљига.

Моћ говора

Свака сићушна ствар у мојој соби чини је посебном, једна латица чини ружу још лепшом, малена шара на перу пауна чини да се осећа важнијим. Баш тако и моћ говора чини човека једноставним, незаменљивим. Човек није свестан чари говора, његовог значаја и снаге, не доживљава говор као специјалан дар, већ као свакодневну појаву. Говор је за човека попут ласте раширених крила која обиграва око наших кућа, покушавајући да привуче пажњу. Мале, обичне, свакодневне, нимало видљиве, нимало посебне. За трен малом детету се учини интересантном, али, исто тако, за трен нека нова појава избрише ранију. Понекад ситнице могу да помогну да откријемо да се иза мале, небитне ласте крије једно веома моћно и посебно створење.

Јутро. У шуми је било још млечне магле, која се, попут остатка неке чудесне ноћне чаролије, повлачила пред ногама неколико раздраганих малишана. Преко уских пролаза, између сивих и остарелих бубрових дрвета, по глатком смеђем ћилиму од лишћа, промицала су - мала и озарена лица девојчица и дечака. Граја деце полако, нестаје у даљини. Слаба видљивост и потпуна тишина створиле су зачаран предео, помало страشان за дечије очи. Иза тешке и високе, остареле букве назиру се два плава ока, збуњена и уплашена. Премеравала су шуму брзо попут уплашеног јелена, тражећи неко познато лице.

Весели зраци сунца спустили су се у шуму и бежали пред дечаком који је несигурним корацима кренуо напред не знајући куда иде. Корачао је све брже, са ужасним осећањем да не сме стати. Сваки нови тренутак је био гори од претходног, а свака нова слика у његовим очима све страшнија. Мало пегаво лице окретало се као сунцокрет за сунцем за сваким шумом који би се зачуо у близини, у страху, али и нади да ће неко наићи. Са великом радошћу замишљао је да чује оштри глас своје учитељице. Једна њена прекорна реч била би довољна да врати осмех на његове лице и отопи лед са његовог срца. „Никола!” зачуо се из даљине помало тих, дрхтав и уплашен глас старије жене. Дечак је начуљио уши како би пажљиво чуо тај глас. У њему се разбуктала нада, више није било страха, само недоумице да ли је глас само плод његове маште. Али без обзира на то није оклевао и потрчао је ка месту са кога је допирао глас. Дотрчао је право у загрљај својој учитељици. Свака реч коју је изговорила била је тако снажна и пуна љубави. Њен глас је поништио и последњу мрвицу страха из Николе. Говор је био пун чаролије. Никада се није осетио тако снажним и задовољним. Речи учитељице и нису биле једино лепе, било је ту и речи грдње, али сама истина да чује њен и глас другова оснажио га је. Схватио је нешто што људи често заборављају: да је моћ говорења посебан дар!

Као најмлађи учесник конкурса, за кратак дечји састав о Јелени Јанковић похвалу жирија добила је Дуња Соколовић, ученица I разреда ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар” из Књажевца.

Јелена

Има рекет, брзо трчи и погађа сваку лопту. Игра против играчица из разних земаља света. Побеђује на многим турнирима и осваја златне медаље и пехаре. То је наша Јелена Јанковић, прва тенисерка света.

Садржај

Награђени радови из области поезије	7
Владан Максић , <i>Лажни бог</i>	9
Илија Степановић, <i>Потоп</i>	12
Елизабета Георгијев, <i>Армагедон</i> <i>Кључарка добра и зла</i>	13
Јован Д. Петровић, <i>Гавран</i>	16
Немања Савић, <i>Undo atip или тако нешто</i>	17
Драгослав Гале Стевановић, <i>Молитва за сан</i>	21
Награђени радови за област кратке прозне форме	23
Бранислав Б. Бранковић, <i>The Harvest</i>	25
Слободан Стоиљковић, <i>Човек и мува</i>	26
Марија Недељковић, <i>Прозор</i>	28
Стамен Миловановић, <i>Потказивач</i>	29
Душан Мијајловић Адски, <i>Ноћ</i> <i>пуног месеца</i>	31
Награђени радови из области поезије у конкурвенцији млађих од петнаест година	33
Петар Костић, <i>Ноћас у подне</i>	35
Тања Илић, <i>Шапат маслине</i>	36
Јован Дикић, <i>Посвећено мом оцу</i>	37
Маја Димитров, <i>Зашто</i>	39

Славица Јовановић, <i>Пубертет</i>	40
Јелена Беловић, <i>Пушкице</i>	41

Награђени радови из области кратке прозне форме у конкуренцији млађих од петнаест година.....	43
---	----

Анђела Арсенова, <i>Прича о једној лопти</i>	45
Жељко Костић, <i>Булевар сломљених снова</i>	46
Ивана Вушковић, <i>Јесен</i>	47
Кристина Ранђеловић, <i>Моћ говора</i>	48
Дуња Соколовић, <i>Јелена</i>	50